

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Rae Vallavalitsus
maile.kubjas@rae.ee
Aruküla tee 9
Jüri alevik, Rae vald, 75301, Harjumaa

13.05.2025 nr 5.1-3/13324-1

JÄRELEVALVE AKT

I ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3; lastekaitse seaduse (LasteKS) § 38 lõige 6.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti: Rae Vallavalitsuse lastekaitsetöötajate vastavust lastekaitse seaduse (LasteKS) §des 19 ja 20 sätestatud nõuetele, hinnati, kas kohaliku omavalitsuse üksus on loonud tingimused lastekaitse töö tegemiseks ning kontrolliti LasteKSis sätestatud nõuete täitmist sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris (STAR).
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, 75301, info@rae.ee, telefon 605 6705.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 19.03.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse juhtivspetsialist Aasa Harjak ja peaspetsialistid Monika Aun, Merlin Veinberg, Annika Steinberg.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide, sh STARi andmete analüüs, kirjalik küsitlemine ja intervjuu.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osalesid Sotsiaalameti juhataja Maile Kubjas ja lastekaitse spetsialistid Kaisa Saluste, Catriin Kolbak, Jana Bogdanova, Gris Tammiksaar.

II JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et Rae Vallavalitsus ei ole täitnud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

2.1. **LasteKS § 17 lõige 1 punkt 3**, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse ülesanne abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24268794063, 24273712080, 24272473128, 23265932469, 23262886082, 23267888249 ja 24269194762 abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata hinnanud lapse abivajadust ega/või lapse abistamiseks meetmeid

pakkunud.

2.2. LasteKS § 21 lõige 1, mille kohaselt tuleb kõigi last mõjutavate otsuste vastu võtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuste kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel välja selgitada lapse huvid ja lähtuda otsuse tegemisel nendest, kui esmatähtsast kaalutlusest.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24273712080, 24275527244, 23265932469 ja 24269194762 lähtunud laste huvidest.

2.3. LasteKS § 28 lõiked 1 ja 2, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust ning lastekaitsetöötaja või lapsega töötav isik peab lapse abivajadust hinnates andma hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile ning andma hinnangu kasvatava isiku vanemlikele oskustele

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24272473128 ja 23267888249 enne teenusele suunamist hinnanud lapse abivajadust ning menetlustes viitenumbritega 24273712080, 23262886082 ja 24275527244 ei ole hinnatud lapse abivajadust nõuetekohaselt.

2.4. LasteKS § 29 lõige 2, mille kohaselt tuleb abivajavale lapsele abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid SHSis sätestatud korras.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24275527244, 23265932469 ja 23262886082 rakendanud võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid SHSis sätestatud korras.

2.5. LasteKS § 29 lõige 3, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24272697044, 23262886082, 23267888249, 24269194762, 24268794063, 24273712080 ja 24270341482 teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist.

2.6. LasteKS § 29 lõige 4, mille kohaselt võib juhtumikorralduse algatamata jätta ainult juhul, kui lapse abivajadus on võimalik rahuldada ühekordse meetmega, koosmõjus SHS § 9 lõikega 1, mille kohaselt juhul kui isik vajab iseseisva toimetuleku parandamiseks pikaajalist ja mitmekülgset abi, mis hõlmab ka vajadust koordineerida mitme organisatsiooni koostööd abi andmisel, kasutatakse juhtumikorralduse põhimõtet.

Lastekaitsetöötajad jätsid menetluses viitenumbriga 24269194762 algatamata juhtumimenetluse, kuigi rakendanud oli rohkem meetmeid.

2.7. LasteKS § 29 lõige 5, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitama ja dokumenteerima lapse arvamuse ning lisama selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile, kui eriseadus ei sätesta teisiti.

Lastekaitsetöötajad ei olnud kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24273712080, 23262886082 ja 24269194762 välja selgitanud ja/või dokumenteerinud lapse arvamust.

2.8. SHS § 9 lõige 2 punkt 1, mille kohaselt hõlmab abi andmine muu hulgas juhtumiplaani koostamist ja osapoolte üksteisega seotud tegevuste ajakava kooskõlastamist.

Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbriga 23262886082 koostanud juhtumiplaani.

2.9. SHS § 144 lõige 1 punkt 8, mille kohaselt tuleb kohaliku omavalitsuse üksusel kanda STARi sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras andmed

lastekaitseseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Lastekaitsetöötajad ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 24268794063, 24272697044, 24270341482, 23265932469 ja 23262886082 kandnud abivajava lapse juhtumiga seotud toiminguid STARi.

SKA hinnangul on vajalik nõuete täitmise järelkontroll akti punktides 2.1.-2.3., 2.5. ja 2.9 toodud nõuete täitmise osas. Punktides 2.4., 2.6., 2.7. ja 2.8. toodud rikkumisi ei hinda SKA süsteemseteks, kuna rikkumisi esines vaid ühes kuni kolmes juhtumimenetluses. Järelkontroll Rae Vallavalitsuses on kavandatud läbi viia peale 31.12.2025.

III JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Rae valla üldandmed ja lastekaitsetöö korraldus

Rae valla arengukava 2021-2030 järgi on valla üheks fookusvaldkonnaks laste ja perede heaolu, mis tähendab perede toetamist, nõustamist, vanemahariduse edendamist, vaidlusküsimuste lahendamist, hariduslike erivajadustega laste igakülgset toetamist ja laste turvalisuse tagamist.

2025. aasta 1. jaanuari seisuga elab Rae vallas kokku 8 152 last. Arvestades laste arvu, oleks kehtivale praktikale tuginedes optimaalne lastekaitsetöötajate arv vallas kaheksa, kuid hetkel töötab vallas neli lastekaitsepspetsialisti ning lisaks üks erivajadustega laste spetsialist, kes reageerib haridusasutuste teadetele, viib läbi abivajaduse hindamise ning tagab toetavad teenused. Avatud on üks konkurss lastekaitsepspetsialisti kohale.

Lastekaitse valdkonda juhib sotsiaalameti juhataja. Lastekaitsepspetsialistidena töötavad Rae vallas Kaisa Saluste, Catriin Kolbak, Jana Bogdanova ja Gris Tammiksaar. Kõik lastekaitsepspetsialistid omavad kõrgharidus. Rae Vallavalitsus kontrollib lastekaitsetöötajatele Lasteks §s 20 sätestatud piirangute puudumist ametniku teenistuses asumisel ning teenistuses olevate ametnike puhul kord aastas. Viimane kontroll teostati 18.11.2024.

Positiivne on see, et vallas on loodud koostöövõrgustikud ja pakutakse mitmekesiseid tugiteenuseid, samuti pööratakse tähelepanu lapse kaasamisele ja vanemate võrdsusele menetluses. Rae vald planeerib koostöös teiste omavalitsustega HEV (hariduslike erivajadustega laste) kompetentsikeskuse loomist. Rae valla sotsiaalkeskuses pakutakse erinevaid teraapiaid ja teenuseid ning keskus tegutseb ka päevakeskusena. Rae vald osales ka vaimse tervise projektis, mille kaudu laiendati vaimse tervise teenuste kättesaadavust.

Hooldus- ja suhtlusõigusvaidluste juhtumite korraldamisel on vallal lastele ja peredele võimalik pakkuda mitmeid toetavaid teenuseid nagu näiteks saviteraapiat, pereteraapiat, loovteraapiat, psühholoogilist nõustamist, perelepitusteenust. Sotsiaalameti juhi sõnul saavad lastekaitsepspetsialistid hooldus- ja suhtlusõigusvaidluste juhtumites kohtuga seotud dokumentide koostamisel õiguslast tuge valla juristilt.

On positiivne, et lastekaitsepspetsialistidel võimaldatakse osaleda erinevatel koolitustel ja infopäevadel vastavalt töötaja soovile. Ühtlasi kompenseerib Rae Vallavalitsus osaliselt Tartu Ülikooli mikrokraadiprogrammi „Laste õigused ja heaolu“ osalemise tasu, toetades sellega lastekaitsetöötaja professionaalset arengut ja eneseteostust. 2025. aasta valla lastekaitsetöö prioriteetideks on nimetatud terviklikku lähenemist laste vajadustele ja perede toetamine.

Lastekaitsealast teavitustööd tehakse peamiselt Rae valla infokanalites ja sotsiaalmeedias. Samuti korraldatakse erivajadustega laste infopäevi, osaletakse külade päevadel, tähistatakse lastekaitsepäeva 1. juunil ning ollakse esindatud liikuvusfestivalil. Koolides ja lasteaedades tehakse teavitustööd üks kord aastas. Lisaks korraldatakse koostöökohtumisi ja osaletakse ennetustöö gruppides.

3.2. Järelevalve menetlus

Järelevalvemenetlus lastekaitsetöö üle algatati 06.03.2025. Järelevalve teostamisel kontrolliti Rae Vallavalitsuse lastekaitsetöötajate vastavust Lasteks §des 19 ja 20 sätestatud nõuetele, hinnati, kas kohaliku omavalitsuse üksus on loonud tingimused lastekaitse töö tegemiseks ning analüüsi lastekaitsetöö menetlusi sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris (STAR). Järelevalve käigus kontrolliti peamiselt lastekaitsetöötajate tegevust lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluse perioodil ning lapsele abi osutamist tema heaolu toetavate meetmete kohaldamisega viisil, mis seab esikohale lapse parimad huvid ning parandab lapse ja lapsevanemate vahelisi suhteid.

Rae Vallavalitsuse sotsiaalameti juhile ja lastekaitse spetsialistidele saadeti 6. märtsil 2025 küsimustik. Vastustes kirjeldati omavalitsuse lastekaitsetöö korraldust, pakutavaid teenuseid, lastekaitse prioriteete aastatel 2024/2025 ning laste õiguste ja heaolu tagavaid põhimõtteid. Lisaks anti ülevaade lastekaitse tööprotsessidest hooldus- ja suhtlusõigusvaidluste juhtumite käsitlemise vaates. Järelevalve raames küsiti tagasisidet ka lastekaitse spetsialistide koostööpartneritelt. Küsimustik saadeti 14-le koostööpartnerile, kellest vastas 11. Lisaks toimusid järelevalvemenetluse raames 19.03.2025 Rae Vallavalitsuses vestlused sotsiaalameti juhataja ja lastekaitsetöötajatega.

3.3. Paikvaatluse ja küsitluste kokkuvõte

Küsitluste kokkuvõte

Lastekaitsetöötajate töökoormus on suur, eriti hooldus- ja suhtlusõigusvaidluste juhtumite osas (umbes 50%-60% koormusest). Organisatsioonisiselt tajutakse rolle ja vastutust sageli segaselt, mis tekitab tööülesannete ebaühtlast jaotust ning mõnikord ülesannete delegeerimist viisil, mis ei vasta ametialastele pädevustele.

Murekohana tuuakse välja peretöötaja tööülesannetega seotud probleemid, mis ei ole kooskõlas perede vajadustega ning raskendab perega juhtumitöö korraldamist. Perele tugiisik osutab teenust vaid lapsevanematele ning juhul, kui laps on ise kodus. Ühtlasi ei tööta tugiisik väljaspool kella 17.00, kuid perede abivajadust arvestades peaks teenus olema paindlikum ning kättesaadav ka hilisemal ajal. Koostöö ja infovahetuse tõhusus lastekaitse spetsialistide ja peretöötaja vahel jätab vestlustele tuginedes ebakindla mulje. Puuduvad kindlad kokkulepped ja suunised, kuidas perede toimetuleku kohta informatsiooni kogutakse ja vahetatakse, mis võib mõjuda negatiivselt juhtumitöö kvaliteedile.

On positiivne, et on loodud koostöövõrgustikud ja pakutakse mitmekesiseid tugiteenuseid, samuti rõhutavad lastekaitsetöötajad lapse kaasamist menetlusse ning lapse arvamuse ja huvide arvestamist. Lisavajadust nähakse sellistest teenustest nagu kognitiiv-käitumuslik teraapia, lastele mentor, Gordoni perekool, Perekeskus, Perepesa, paindlik peretöötaja teenus ning tuuakse välja, et lastega vestluste läbiviimiseks puudub lapsesõbralik ruum.

Hetkel on Rae valla lastekaitsetöötajatest kõige kauem ametis olnud töötaja töötanud seitse kuud, samas, kui ühe töötaja tööstaaž ulatub vaid nelja kuuni. Mõni spetsialist on asunud ametisse otse pärast kõrgkooli lõpetamist, ilma varasema praktilise kogemusega. See olukord ilmestab selgelt, kui oluline on toetada ja jõustada alustavaid spetsialiste, et aidata neil edukalt sisse elada nii ametiasutusse kui ka oma tööülesannetesse.

Paikvaatluse kokkuvõte

Rae valla lastekaitsetöötajate töökorraldus ja toetussüsteem vajavad olulist tugevdamist, et tagada töö jätkusuutlikkus, kvaliteet ja töötajate heaolu. Vestlustest ilmnes mitmeid olulisi puudujääke, mis mõjutavad negatiivselt nii lastekaitsetöö kvaliteeti kui ka spetsialistide motivatsiooni. Puudused ilmnevad töökorralduses, meeskonnatöös ja töötajate toetamise süsteemis.

Läbivaks probleemiks on spetsialistide sagedane vahetumine ja stabiilsuse puudumine, mis kahjustab usalduslikke suhteid klientidega ja vähendab töö järjepidevust. Mitmetes juhtumites on kliendid pidanud suhtlema mitme erineva ametnikuga, mis vähendab koostöö efektiivsust ja põhjustab olukordi, kus kliendid väljendavad otseselt soovimatust jätkata koostööd uue spetsialistiga. Lisaks täheldati keerulisi suhteid vahetu juhiga, mis mõjutab tugevalt töötajate rahulolu ja töö kvaliteeti. Ebapiisav tööjuhendamine, tugi ja tunnustamine tekitab töötajates ebakindlust ning viib töömotivatsiooni languseni. Töötajad kogevad ebasõbralikkust ja kõrget stressitaset, mis mõjutab töömotivatsiooni ja vaimset heaolu.

Lastekaitsetöötajatel puuduvad sobivad ruumid lapsevanemate ja lastega suhtlemiseks, mis raskendab kvaliteetse töö tegemist ja toetuse pakkumist. Samuti puuduvad regulaarse kvisiooni, supervisiooni ja juhtumiarutelude võimalused, mis on olulised tööalase stressi maandamiseks ja professionaalse arengu toetamiseks. Uue töötaja mentorlusprogramm ei ole seni toetanud tööks vajalike kompetentside omandamist ning spetsialistid tunnevad puudust süsteemsest ja selgest juhendamisest ning koolitusest, eriti STARi haldamisel, mis omakorda põhjustab töökorralduslikke raskusi ja vigu juhtumite menetlemisel.

Koostööpartnerite küsitluse kokkuvõte

Koostöö Rae Vallavalitsusega on koostööpartnerite hinnangul keskpärane, jäädes 5–6 palli vahele 10-palli skaalal, mis on SKA järelevalve praktikas keskmisest madalam tulemus. Suurimad probleemid on seotud lastekaitse spetsialistide sagedase vahetumise, stabiilsuse puudumise, aeglase või puuduliku suhtluse ning süsteemsete töökorralduslike lahenduste ja selgete protseduuride puudumisega. Need puudused vähendavad koostööpartnerite kindlustunnet ja usaldust koostöös. Positiivselt tõstetakse esile juhtumeid, kus tihe võrgustikutöö on aidanud parandada laste olukorda ja suurendada nende heaolu. Samuti peetakse lastekaitse spetsialistide üldiselt viisakateks ja koostöövalmiteks ning töö konkreetsete juhtumite puhul toimib paremini, kui vajadused ja eesmärgid on selgelt määratletud. Kuigi esineb positiivseid näiteid, on koostööpartnerid märganud lastekaitse spetsialistide seas suurt töökoormust.

Koostöö toimub erinevate koolide ja lasteaedade tugispetsialistide, teenuse osutajate ja teiste võrgustikuliikmete vahel. Koostööformaadina kasutatakse ümarlaua arutelusid, konsultatsioone ja infovahetust ja ühiseid nõupidamisi. Suhtlus on sageli vajaduspõhine ning seotud konkreetsete juhtumitega, kus kontakti algatavad koostööpartnerid sagedamini ise, kuid leidub ka vastastikust algatust. Tagasisidet antakse peamiselt murede või edusammude ilmnemisel, kuid süsteemne tagasiside andmise kord puudub ning sageli ei tea koostööpartnerid, millist infot ja millises vormis tagasisidet oodatakse.

Koostöö tugevusteks on lastekaitsetöötajate viisakus, koostöövalmidus ja valmisolek infot vastu võtta ning reageerida. Parim koostöö toimub konkreetsete juhtumite korral, kus on selged vajadused ja eesmärgid. Probleemidena tuuakse välja spetsialistide sagedast vahetumist, mis põhjustab ebastabiilsust ja katkestab juhtumite järjepidevuse. Samuti esineb juhtumeid, kus abipalvetele ei reageerita koostööpartnerite hinnangul piisavalt kiiresti või üldse mitte.

Kokkuvõttes soovivad koostööpartnerid suuremat stabiilsust, selgemaid tööjaotusi, paremat infovahetust ja süsteemsemat lähenemist lastekaitsetööle Rae vallas. Soovitav on tugevdada koostööprotsesse, tagada spetsialistide püsivus ning arendada selgeid koostööjuhiseid ja tagasisidesüsteeme, et tõsta koostöö tõhusust ja usaldusväärsust kõigi osapoolte jaoks ning tagada selle kaudu järjepidevam tugi kõikidele abivajavatele lastele.

3.4. Lastekaitse juhtumite menetlemise analüüs

Järelevalve käigus kontrolliti STARi kantud lastega seotud juhtumite viitenumbritega 24272473128, 24272697044, 24270341482, 24268794063, 24273712080, 24275527244, 23265932469, 23262886082, 23267888249 ja 24269194762 menetlemist.

Lastekaitse juhtumite menetlemise analüüs on edastatud Rae Vallavalitsusele 13.05.2025 (nr 5.1-3/13322-1, registreeritud dokumendihaldussüsteemis Delta).

IV TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

Sotsiaalkindlustusamet tuvastas enim rikkumisi järgmistes valdkondades:

- **Lapse abivajaduse hindamine.** Analüüsitud kümnest menetlusest seitsme puhul ei hinnanud omavalitsus lapse abivajadust.
Abivajaduse hindamise eesmärk on tagada olukord, kus selgitatakse välja lapse tegelik vajadus ning see on vajalik mõistmaks, milline abimeede on last ja peret kõige enam toetavam ja riske maandavam. Lapse abivajadust hinnates peab lastekaitsetöötaja andma hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile; last kasvatava isiku vanemlikele oskustele. Lastekaitsetöötaja või lapsega töötav isik peab lapse abivajaduse hindamisse kaasama lapse ja last kasvatava isiku või lasteasutuse, kus laps viibib.
- **Lapse huvide väljaselgitamine.** Lapse huvisid ei selgitatud välja ega lähtunud otsuse tegemisel nendest, kui esmatähtsast kaalutlusest nelja juhtumi puhul. Lapse huvide väljaselgitamise eesmärk on tagada ühiskonnas tervikuna lapse õiguste ja huvidega arvestamine. Tulenevalt lapse suuremast haavatavusest ja täiskasvanutest sõltumisest, ebakindlamast õiguslikust staatusest ning eelduslikult vähematest oskustest ja võimalustest ise oma seisukohti avaldada ja oma õigusi kaitsta, on vajalik, et kõik isikud, kes lapse suhtes otsuseid teevad, pööraksid lapse huvidele erilist tähelepanu kõigi ülejäänud asjaolude kõrval. Seejuures on äärmiselt oluline, et selgitataks piisava hoolikusega välja, milline otsus on konkreetsetes olukorras lapse huvidele enim vastav.
- **Juhtumimenetluse algatamise või algatamata jätmise otsustamine.**
Juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks ei tehtud otsust kümne päeva möödumisel seitsmes juhtumis.
LasteKS § 29 lõige 3 sätestab konkreetse tähtaja (10 päeva), mille jooksul peab omavalitsus langetama otsuse. Selline ajapiirang aitab vältida põhjendamatut viivitust abi osutamisel ning tagab lapse õiguse õigeaegsele kaitsele ja toetusele. Abivajava lapse teate vastuvõtmisel tuleb saada juhtumist võimalikult kiiresti selge ülevaade nii kiiresti kui võimalik.
- **Dokumentide ja toimingute kandmine STAR andmeregistrisse.** Viiel juhtumil kümnest ei kantud abivajava lapse juhtumiga seotud toiminguid STARi.
STARi täitmise kohustus tuleneb SHS § 144 lõikest 1 (punktid 8–10) ning STARi [põhimäärusest](#) tulenevalt tuleb andmed STARi kanda viie tööpäeva jooksul (§ 15 lõige 2). STARis menetlustega seotud nõuete osaliselt puudulik täitmine avaldab pikas perspektiivis kahjustavat mõju lastekaitsetöö kvaliteedile ning laste huvide kaitsmisele. Juhtumipõhised tegevused jäävad planeerimata või tegevuskavas dokumenteerimata.

Hetkeolukord, kus puudub stabiilsus, piisav juhendamine ja lastekaitsetöötajate töökoormus on väga suur, mõjutab negatiivselt nii töötajate motivatsiooni kui ka perede rahulolu. Eelmainitud tegurid loovad töökeskkonna, kus ametnikud ei tunne end väärtustatuna ega turvaliselt, mis võib oluliselt vähendada nende soovi jätkata tööd samas omavalitsuses. Positiivne on, et Rae vald on astunud samme lastekaitsetöötajate tööalase juhendamise ja toetamise suunas. Käesoleva aasta veebruaris toimus ühine nõupidamine, mille tulemusel lepiti kokku tööprotsessid. Nende raames nõustab ja juhendab lastekaitse spetsialiste vajaduse korral Rae valla sotsiaalhoolekande peaspetsialist, kellel on lastekaitsealased teadmised ja töökogemus. Hoolimata sellest ühekordsest pingutusest vajab Rae valla lastekaitsetöö korraldus süsteemset parandamist – juhtimist tuleb arendada ning töötajate professionaalne tugi ja vaimne heaolu tagada. Kui töötajad tunnevad, et olukord ei parane, võib see viia nende lahkumiseni.

Lastekaitsetöö paremaks korraldamiseks soovitab SKA:

- Stabiilse ja püsiva meeskonna loomine ja tagamine, mis vähendaks spetsialistide vahetust ning looks klientidele järjepidevust ja usaldust.
- Juhi toetava juhtimise arendamine, sealhulgas regulaarne mentorlus ja juhendamine, mis aitaksid lahendada tööalaseid konflikte ning parandada juhtumikorraldust.
- Tõhustada lastekaitse spetsialistide järelkasvu.
- Motiveerida töötajaid pikaajaliselt ametisse jääma, pakkudes konkurentsivõimelisi töötingimusi ja motivatsioonipaketti.

- Meeskonnatöö tõhususe ja suhete parandamiseks tagada vajalikud toetusmeetmed (nt meeskonna supervisioon, meeskonna nõustamine).
- Regulaarsete supervisioonide, kovisioonide ja struktureeritud juhtumiarutelude korraldamine, et toetada töötajate vaimset heaolu ja professionaalset arengut.
- Tagada uutele töötajatele STAR andmeregistri kasutamise juhendamine/koolitus ja muude vajalike koolituste tagamine, eesmärgiga suurendada lastekaitse spetsialisti arengut.
- Tööülesannete ja rollide selgitamine ning ühtlane tööjaotus, et suurendada töö efektiivsust.
- Ennetada tööalast stressi, sh selgete käitumisreeglite ja toetavate meetmete kehtestamine töökeskkonnas.
- Sobivate töötingimuste loomine, sealhulgas lapsevanematega ja lastega suhtlemiseks mõeldud ruumid, mis võimaldaksid privaatsust ja toetaksid kvaliteetset nõustamist.
- Analüüsida perede tugiisiku ametikoha ülesandeid ja vajadusel neid täiendada eesmärgiga vastata perede abivajadustele.
- Mentorlusprogrammi tulemuste ja mõju analüüs ning olemasoleva mentorlusprogrammi täiustamine. Samuti on oluline, et mentorluse lõpus toimuks tagasisidevestlus mentee ja mentori vahel, et hinnata mentorluse tulemuslikkust ning kaardistada töötaja edasised toetamise vajadused.
- Tugevdada võrgustikutööd ning töötada välja selgeid juhiseid ja tagasisidesüsteeme.
- Taotleda keerulisemate juhtumite lahendamiseks SKA laste heaolu osakonnalt nõustamisteenust.

Lõpetuseks juhime tähelepanu, et Lasteks § 19 lg 2 järgi peab lastekaitsetöötaja hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest omandama sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annika Steinberg
peaspetsialist (järelevalve)